

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.5.2020
COM(2020) 542 final

RAPORT AL COMISIEI

Bulgaria

**Raport întocmit în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind
funcționarea Uniunii Europene**

RAPORT AL COMISIEI

Bulgaria

Raport întocmit în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

1. INTRODUCERE

La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o Comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere. Clauza, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de recesiune economică gravă. În comunicarea menționată, Comisia a împărtășit Consiliului opinia sa potrivit căreia, având în vedere recesiunea economică gravă preconizată cauzată de epidemia de COVID-19, condițiile actuale permit activarea clauzei. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Activarea clauzei derogatorii generale permite o deviere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca această deviere să nu pună în pericol sustenabilitatea bugetară pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate de asemenea decide, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Aceasta permite statelor membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul Pactului.

Datele notificate de autoritățile bulgare la 31 martie 2020 și validate ulterior de Eurostat¹ indică faptul că excedentul public din Bulgaria a atins 2,1 % din PIB în 2019, în timp ce datoria publică brută s-a situat la 20,4 % din PIB. Conform Programului de convergență pentru 2020, Bulgaria planifică un deficit de 3,1 % din PIB în 2020, iar datoria este planificată la 28,5 % din PIB.

Deficitul planificat pentru 2020 furnizează elemente de probă *prima facie* privind existența unui deficit excesiv, astfel cum este definit în Pactul de stabilitate și de creștere.

În acest context, Comisia a pregătit prezentul raport, care analizează respectarea de către Bulgaria a criteriului deficitului prevăzut de tratat. Criteriul datoriei poate fi considerat îndeplinit, întrucât ponderea datoriei se situează sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat. Raportul ține seama de toți factorii relevanți și ia în considerare în mod corespunzător șocul economic major legat de pandemia de COVID-19.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

Tabelul 1. Deficitul public și datoria publică (% din PIB)

		2016	2017	2018	2019	2020 COM	2021 COM
Criteriul deficitului	Soldul bugetului general	+0,1	+1,1	+2,0	+2,1	-2,8	-1,8
Criteriul datoriei	Datoria publică brută	29,3	25,3	22,3	20,4	25,5	25,4

Sursă: Eurostat, Previziunile din primăvara 2020 ale Comisiei Europene

2. CRITERIUL DEFICITULUI

Pe baza Programului de convergență pentru 2020, deficitul public al Bulgariei în 2020 este planificat să atingă 3,1 % din PIB, depășind astfel valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Deși va depăși 3 % din PIB, deficitul public este planificat să rămână apropiat de valoarea de referință din tratat. Pe baza previziunilor din primăvară ale Comisiei, deficitul public este estimat la 2,8 % din PIB în 2020, cu puțin sub valoarea de referință de 3 % din PIB.

Depășirea valorii de referință din tratat în 2020 este excepțională, deoarece rezultă dintr-o încetinire gravă a creșterii economice. Luând în considerare impactul pandemiei de COVID-19 asupra economiei Bulgariei, previziunile din primăvară ale Comisiei estimează o contracție a PIB-ului real cu 7,2 % în 2020.

Depășirea valorii de referință din tratat în Programul de convergență este una temporară, astfel cum este definită în tratat și în Pactul de stabilitate și creștere. Mai exact, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, deficitul va scădea sub valoarea de referință în 2021.

Pe scurt, deficitul planificat pentru 2020 rămâne apropiat de valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat, dar superior acesteia. Depășirea este considerată excepțională și temporară, conform definiției din tratat și din Pactul de stabilitate și de creștere. Prin urmare, analiza sugerează că este îndeplinit criteriul deficitului, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/97.

3. FACTORI RELEVANȚI

Articolul 126 alineatul (3) din tratat prevede că, în cazul în care un stat membru nu îndeplinește cerințele acestor criterii sau ale unuia dintre ele, Comisia trebuie să elaboreze un raport. De asemenea, raportul trebuie să examineze „dacă deficitul public depășește cheltuielile publice de investiții și ține seama de toți ceilalți factori relevanți, inclusiv de poziția economică și bugetară pe termen mediu a statului membru”.

Factorii respectivi sunt clarificați la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, care prevede, de asemenea, că se ține seama în mod adecvat de „orice alți factori care, în opinia statului membru în cauză, sunt relevanți pentru evaluarea globală a respectării criteriilor privind deficitul și datoria și pe care statul membru i-a prezentat Consiliului și Comisiei”.

În situația actuală, un factor suplimentar esențial care trebuie luat în considerare în ceea ce privește anul 2020 este impactul economic al pandemiei de COVID-19, care are efecte foarte profunde asupra situației bugetare și din care rezultă o perspectivă foarte nesigură. Pandemia a condus, de asemenea, la activarea clauzei derogatorii generale.

3.1. Pandemia de COVID-19

Pandemia de COVID-19 a dus la un șoc economic major care are un impact negativ semnificativ în întreaga Uniune Europeană. Consecințele asupra creșterii PIB-ului vor depinde atât de durata pandemiei, cât și de măsurile luate de autoritățile naționale și la nivel european și mondial pentru a-i încetini răspândirea, pentru a proteja capacitățile de producție și pentru a sprijini cererea agregată. Statele membre au adoptat deja sau sunt pe cale să adopte măsuri bugetare pentru a spori capacitatea sistemelor de sănătate și pentru a oferi ajutor atât cetățenilor, cât și sectoarelor economice deosebit de afectate. Au fost adoptate, de asemenea, măsuri de sprijin substanțiale în materie de lichidități și alte garanții. Sub rezerva unor informații mai detaliate, autoritățile statistice competente urmează să examineze dacă măsurile respective au un impact imediat asupra soldului bugetului general sau nu. Împreună cu diminuarea activității economice, măsurile adoptate vor contribui la creșterea substanțială a deficitului public și a datoriilor.

3.2 Situația economică pe termen mediu

La începutul pandemiei de COVID-19, condițiile economice din Bulgaria erau favorabile. La 3,4 %, creșterea PIB-ului în 2019 a fost robustă pentru al cincilea an consecutiv, în principal datorită creșterii consumului gospodăriilor. Epidemia de COVID-19 a întrerupt acea tendință pozitivă. Se preconizează că PIB-ul real al Bulgariei va scădea cu 7,2 % în 2020, în mare parte din cauza impactului negativ al măsurilor luate pentru a stopa răspândirea pandemiei în urma declarării stării de urgență la 13 martie 2020 și a încetinerii activității economice internaționale în primul trimestru al anului 2020. Se estimează că consumul privat va scădea cu aproape 6 %, iar investițiile vor scădea cu 18 % în 2020. În același an, se estimează că exporturile vor înregistra o scădere globală de peste 13 %, iar importurile vor scădea cu peste 12 %. Scăderea bruscă preconizată a PIB-ului este un factor atenuant în evaluarea respectării de către Bulgaria a criteriului deficitului în 2020.

În 2021, se preconizează o relansare a creșterii economice. Consumul privat va fi principală forță motrice, pe măsură ce situația de pe piața forței de muncă se va ameliora. Se preconizează, de asemenea, că o relansare a exporturilor va alimenta creștere economică. Cu toate acestea, se estimează că investițiile vor urma o traiectorie de redresare mai lentă, deoarece, având în vedere nivelul ridicat de incertitudine și situația financiară încă instabilă a întreprinderilor, activitățile de investiții sunt fie suprimate, fie amânate. Această perspectivă macroeconomică este marcată de un grad excepțional de incertitudine cu privire la durata pandemiei și impactul ei asupra activității economice, modelelor de consum și finanțelor întreprinderilor.

3.3 Poziția bugetară pe termen mediu

Pe baza datelor privind execuția bugetului și a previziunilor Comisiei, excedentul structural a fost de 1,1 % din PIB în 2019, puțin peste valoarea de 1 % din PIB vizată de obiectivul bugetar pe termen mediu.

În 2020, autoritățile bulgare au planificat un buget aproape de echilibru. La 6 aprilie 2020, Parlamentul a adoptat un buget de stat revizuit pentru a include noile perspective economice și măsurile de combatere a pandemiei de COVID-19. Acest buget prevede un deficit de 3 % din PIB în termeni de lichidități sau de 3,1 % din PIB în termenii SEC. Aceste planuri sunt marcate de un grad excepțional de incertitudine cu privire la durata pandemiei și la impactul acesteia asupra perspectivei bugetare.

Programul de convergență oferă informații cu privire la noi măsuri substanțiale menite să mențină sub control pandemia și să susțină economia, precum și cu privire la impactul estimat al situației macroeconomice. Programul de convergență estimează că impactul bugetar al acestor măsuri de sprijin direct se va ridica la 1,3 % din PIB în 2020. Principalele măsuri noi includ cheltuieli mai mari cu echipamentele medicale, remunerații suplimentare pentru personalul militar și de securitate, dar și subvenții pentru întreprinderi în vederea menținerii locurilor de muncă și amânări ale plăților impozitelor. Se estimează că veniturile vor fi mai mici decât cele preconizate, cu până la aproape 2,5 % din PIB, din cauza recesiunii. De asemenea, Programul de convergență furnizează informații privind schema de garanții de stat de 0,6 % din PIB și privind realocarea fondurilor de investiții de aproximativ 0,8 % din PIB în vederea finanțării remunerării suplimentare pentru personalul medical și nemedical, a echipamentelor medicale și a sprijinului financiar acordat IMM-urilor. Sub rezerva unor informații mai detaliate, autoritățile statistice competente urmează să examineze dacă măsurile respective au un impact imediat asupra soldului bugetului general sau nu.

Strategia bugetară pe termen mediu a guvernului nu a fost încă actualizată oficial. Cu toate acestea, programul de convergență prezintă o sinteză a strategiei bugetare pe termen mediu, și anume că aceasta se va concentra în continuare asupra sustenabilității cadrului bugetar și va fi axată pe atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu al Bulgariei care vizează un deficit structural anual de 1 % din PIB.

3.4 Alți factori prezențați de statul membru

La data de 15 mai 2020, autoritățile bulgare au transmis o scrisoare privind factorii relevanți în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97. Analiza prezentată în secțiunile anterioare acoperă deja factorii esențiali prezențați de autorități. Scrisoarea subliniază faptul că Bulgaria a intrat în criză cu o poziție bugetară foarte puternică și că abaterea de la obiectivul bugetar inițial este determinată în întregime de pandemie. În scrisoare se menționează că, odată cu redresarea economică preconizată, guvernul are ca obiectiv implementarea unei etape de consolidare în termeni structurali de minimum 0,5 % din PIB în 2021 și reechilibrarea bugetului până în 2023.

5. CONCLUZII

Conform planurilor din Programul de convergență, deficitul public global al Bulgariei în 2020 este planificat să se ridice la 3,1 % din PIB, depășind cu puțin valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Depășirea planificată a valorii de referință este considerată

excepțională și temporară. Analiza sugerează că este îndeplinit criteriul deficitului, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997.